EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 17.12.2025
COM(2025) 770 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af Innovationsfonden i 2024

Indholdsfortegnelse

1. Projektporteføljens bidrag til EU's klimaneutralitetsmål 2

2. Milepæle for gennemførelsen i 2024 4

2.1. Indkaldelser af tilskud 4

2.1.1. Resultater af IF23 NZT-indkaldelser 4

2.1.2. Lancering af IF24-indkaldelserne 7

2.2. Auktioner 8

2.2.1. Resultater af IF23-auktionen 8

2.2.2. Lancering af IF24-auktionen 9

2.2.3. Auktioner som en tjeneste 10

2.3. Forbindelser med andre programmer 10

2.3.1. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) 10

2.3.2. Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) 11

3. Status for Innovationsfondens portefølje i 2024 12

3.1. Oversigt over resultater af indkaldelser 12

3.2. Projektets modenhed, gennemførelsesstatus og udfordringer 12

3.3. Portefølje efter sektor 13

3.4. Geografisk ligevægt 15

3.5. Undgåelse af drivhusgasudledning 18

4. Kommunikation og øget synlighed 19

4.1. Netværk af nationale kontaktpunkter 19

4.2. Ekspertgruppe for Innovationsfonden og interessentinddragelse 19

4.3. Videndeling 20

4.4. Succeshistorier 20

5. Konklusion 21

Kommissionen skal i henhold til artikel 10a, stk. 8, i EU ETS-direktivet hvert år aflægge rapport til Udvalget for Klimaændringer om gennemførelsen af Innovationsfonden ("fonden"), som har til formål at bringe løsninger til dekarbonisering af sektorer, der er omfattet af EU's emissionshandelssystem (EU ETS), på markedet i hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Dette finansieringsinstrument støtter udbredelsen af innovative teknologier og flagskibsprojekter, der lægger op til betydelige reduktioner af drivhusgasemissioner og kan fremvise forretningsmodeller med "ren industri". Det er designet som en del af den europæiske grønne pagt og i overensstemmelse med målene i Parisaftalen for at støtte Europas omstilling til klimaneutralitet og samtidig styrke dets konkurrenceevne.

Fonden støtter projekter gennem tilskud i form af faste beløb (almindelige tilskud) og enhedsbidrag (auktioner).

Denne rapport indeholder nærmere oplysninger om tildeling af midler til projekter efter sektor og støtteberettiget land og analyserer deres bidrag til EU's politiske mål, idet den dækker fondens gennemførelse fra den 1. januar til den 31. december 2024.

1. PROJEKTPORTEFØLJENS BIDRAG TIL EU'S KLIMANEUTRALITETSMÅL

Industriplanen for den grønne pagt har til formål at øge konkurrenceevnen for Europas nettonulindustri, navnlig gennem forordningen om nettonulindustri, som fastsætter mål for industriel nettonulkapacitet og fremskynder udbredelsen af denne kapacitet. Fonden støtter direkte disse politikker ved at indføre et særligt emne for cleantech-produktion med et budget på 1,4 mia. EUR under IF23 NZT-indkaldelsen af forslag til almindelige tilskud. Det har samlet set givet anledning til, at fonden har støttet en robust portefølje[1] af projekter til at styrke fremstillingen af nøgleteknologier i forbindelse med omstillingen til klimaneutralitet. Der er i alt udvalgt 25 nye projekter til cleantech-produktion i IF23 NZT-indkaldelsen ud over de 15 eksisterende projekter, der fokuserer på udvikling, opførelse og drift af produktionsanlæg til nøglekomponenter inden for energilagring, vedvarende energi og energiintensive industrier.

(i) Dette vil bringe fondens samlede støtte til EU's nettonulproduktion[2] op på 2,4 mia. EUR. Disse projekter har til formål at installere en solcelleproduktionskapacitet på 8,1 GW om året og en elektrolyseproduktionskapacitet på 11,6 GW om året.

(ii) Der er i alt startet 41 innovationsprojekter og afsat mere end 5 mia. EUR fra Innovationsfonden til at støtte forvaltning af industriel CO_2 siden 2020. Dette omfatter op til 18,6 mio. ton CO_2-kapacitet om året til CO_2-opsamling og -lagring (CCS) (hvilket kan opfylde 37 % af CO_2-injektionskapacitetsmålet i henhold til forordningen om nettonulindustri) og op til 11,7 mio. ton CO_2-injektionskapacitet om året (23 % af CO_2-injektionskapacitetsmålet i henhold til forordningen om nettonulindustri).

[1] IF23-støttede projekter er medtaget i 2024-rapporten, selv om de underskrev deres tilskudsaftale i begyndelsen af 2025.

[2] Projekter i Innovationsfondens sektorer, der fremstiller komponenter til vedvarende energi, energilagring eller energiintensiv industri.

Fonden vil også øge andelen af vedvarende energi i elektricitetsmikset og forbedre energisikkerheden ved at støtte en målrettet udbredelse af teknologi som beskrevet i det reviderede direktiv om vedvarende energi, den europæiske handlingsplan for vindenergi og strategien for opfyldelse af EU's ambitioner for vedvarende offshoreenergi. Innovationsfonden støtter 11 vind- eller vindproduktionsprojekter (375 mio. EUR i støtte), 14 solenergiprojekter og projekter til produktion af solcelleudstyr (607 mio. EUR), fem vand- og havprojekter (118 mio. EUR) og ét geotermisk projekt (92 mio. EUR), herunder projekter udvalgt gennem IF23.

REPowerEU-planen fremhæver brint, der produceres ved hjælp af elektricitet fra vedvarende energikilder, også betegnet "RFNBO[3]-brint", som en klimaneutral løsning for sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere. Fonden yder støtte til demonstration af innovative teknologier, der er baseret på vedvarende brint, og spiller således en afgørende rolle i gennemførelsen af EU's brintstrategi. I henhold til de annoncerede IF23-resultater ydes der finansiering til 27 projekter med kapacitet til at producere mere end 750 kiloton RFNBO- og lavemissionsbrint om året.

Energilagring er afgørende både for mobilitetssektoren og for at balancere elforsyningen på netniveau. Innovationsfonden har bevilget 752 mio. EUR til 13 projekter inden for mobilitet og intradags- og langtidslagring. Disse omfatter termisk energilagring i granitklipper, underjordisk varmelagring til fjernvarmesystemer, batteribaserede energilagringssystemer (BESS) i netstørrelse og pumpet vandkraftlagring.

Fonden støtter også udviklingen af alternative brændstoffer i overensstemmelse med forordningerne om ReFuelEU Aviation og FuelEU Maritime:

(i) 1,6 mia. EUR til brændstofprojekter, herunder 612 mio. EUR til brændstof, der udelukkende produceres til transportsektoren. Disse omfatter 14 brintprojekter (522 mio. EUR), fem e-methanolprojekter (273 mio. EUR), tre ammoniakprojekter (530 mio. EUR), to SAF-projekter (206 mio. EUR), to e-methanprojekter (87 mio. EUR) og et bio-LNG-projekt (4 mio. EUR).

(ii) Otte projekter med fokus på mobilitet har til formål at undgå 27 mio. ton CO_2-ækvivalenter. Disse omfatter seks projekter i den maritime sektor, der modtager en målrettet støtte på 211 mio. EUR, samt 95 mio. EUR i finansiering til et elektrisk fly.

Endelig har fondens projekter et betydeligt potentiale til at bidrage til at opfylde den europæiske klimalovs mål om at reducere drivhusgasemissionerne med 963 mio. ton CO_2-ækvivalenter over 10 år[4]. I betragtning af det store potentiale for at replikere de anvendte teknologier vil dette udgøre et væsentligt bidrag til at gøre Europa til det første klimaneutrale kontinent i verden inden 2050.

Ved udgangen af 2024 havde Innovationsfonden underskrevet eller udvalgt 199 projekter i 26 lande og tildelt i alt 11,2 mia. EUR i støtte.

[3] Vedvarende brændstof af ikkebiologisk oprindelse.

[4] Inklusive projekter udvalgt i forbindelse med IF23.

Nedenstående tabel giver et overblik over disse projekter efter kategori:

	Valgt ud fra IF23		Eksisterende portefølje		Kombineret	
	Antal	**Finansiering**	**Antal**	**Finansiering**	**Antal**	**Finansiering**
CO_2-opsamling og geologisk lagring (CCS)	8	936 160 409 EUR	12	1 987 720 372 EUR	20	2 923 880 781 EUR
Energiintensive industrier (EII)	39	1 831 432 232 EUR	61	3 278 349 963 EUR	100	5 109 782 195 EUR
Energilagring (ES)	12	1 099 273 509 EUR	16	374 380 998 EUR	28	1 473 654 507 EUR
Lagring af vedvarende energi (VE)	18	524 228 263 EUR	25	799 278 346 EUR	43	1 323 506 609 EUR
Mobilitet (MOB)	8	377 956 916 EUR	0	EUR	8	377 956 916 EUR
I alt	**85**	**4 769 051 328 EUR**	**114**	**6 439 729 680 EUR**	**199**	**11 208 781 008 EUR**

2. MILEPÆLE FOR GENNEMFØRELSEN I 2024

2.1. Indkaldelser af tilskud

2.1.1. Resultater af IF23 NZT-indkaldelser

Den 12. april 2024 meddelte Generaldirektoratet for Klima (GD CLIMA), at 337 forslag fra 27 lande var blevet indgivet under Innovationsfondens indkaldelse af forslag i 2023 vedrørende nettonulteknologier (IF23 NZT-indkaldelsen)[5]. Helpdesken blev åbnet i løbet af forslagets indsendelsesperiode og besvarede 1 106 spørgsmål fra ansøgere.

Forslagene, der har til formål at reducere drivhusgasemissionerne med næsten 1,4 mia. ton CO_2-ækvivalenter i deres første 10 driftsår, ansøgte om i alt 24,6 mia. EUR (mere end seks gange så meget som det disponible budget). Det hidtil usete deltagelsesniveau i IF23-indkaldelsen bekræfter den afgørende rolle, som fonden spiller med hensyn til at støtte europæiske cleantech-frontløbere og opskalere EU's kapacitet til at producere nettonulteknologier.

Antallet af modtagne forslag for hvert støtteberettiget **emne** varierer:

(i) 137 til generelle projekter i stor skala
(ii) 56 til cleantech-produktion
(iii)51 til generelle mellemskala- og pilotprojekter
(iv)42 til generelle projekter i lille skala.

[5] IF23-indkaldelsen blev lanceret den 23. november 2023 med et disponibelt budget på 4 mia. EUR, heraf 1,4 mia. EUR specifikt til projekter inden for cleantech-produktion.

De fleste forslag inden for cleantech-produktion blev indgivet til fremstilling af komponenter til brintproduktion. Resten gjaldt batteriværdikæden og vedvarende energi: solenergi, vindenergi og varmepumper.

I mobilitetskategorien[6] (10 % af antallet af modtagne forslag) vedrørte mere end 70 % af forslagene søfartssektoren.

Den 23. oktober 2024 meddelte GD CLIMA ved afslutningen af evalueringsproceduren, at det investerede næsten 4,8 mia. EUR af indtægterne fra emissionshandel i 85 projekter, der var udvalgt fra 18 lande[7]. Disse projekter bør sættes i drift inden 2030 og kan reducere drivhusgasemissionerne med ca. 476 mio. ton CO_2-ækvivalenter i de første 10 års drift.

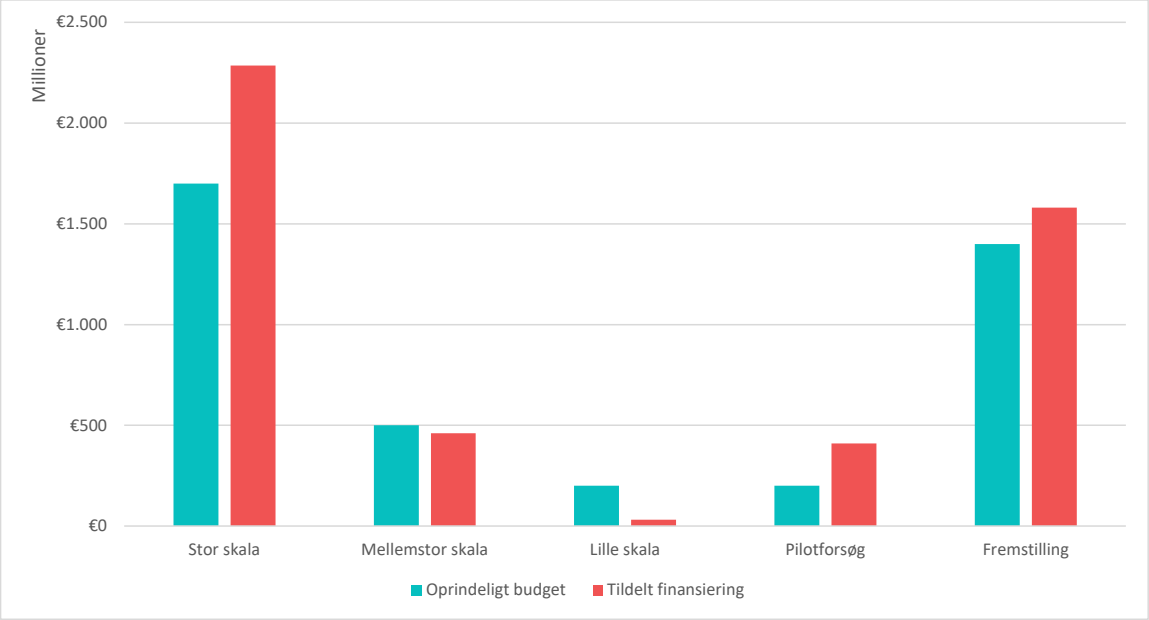
Det antal projekter, der blev udvalgt for hver støtteberettiget **kategori**, varierede:

(i) 47 til energiintensive industrier, herunder CO_2-opsamling, -anvendelse og -lagring (ud af 204 modtagne forslag)
(ii) 18 til vedvarende energi (ud af 65)
(iii) 12 til energilagring (ud af 35)
(iv) 8 til mobilitet, herunder sø-, luft- og vejtransport (ud af 34).

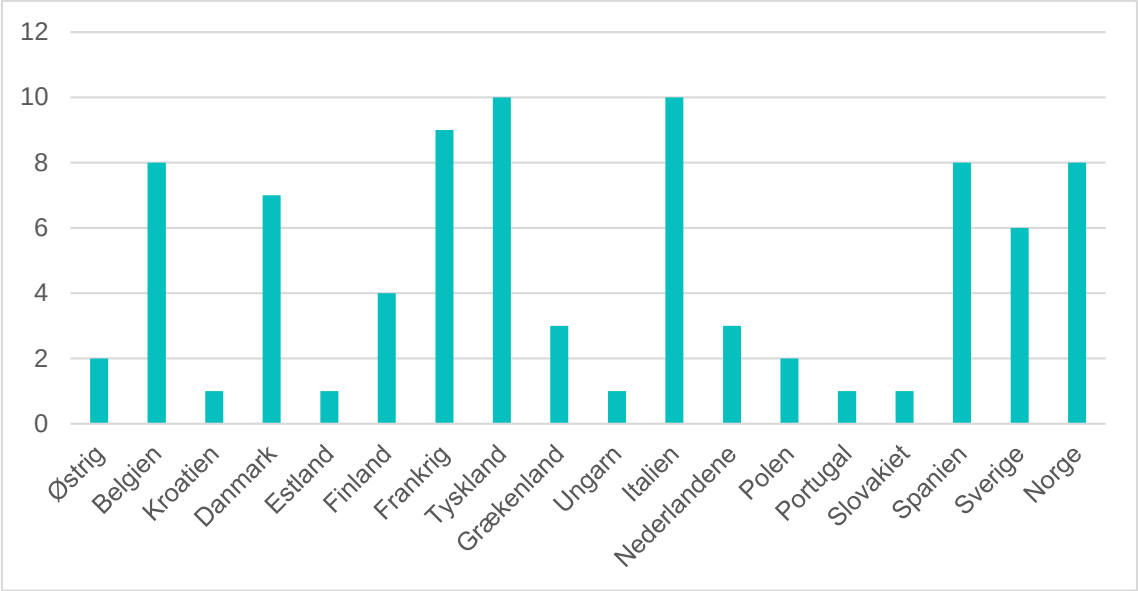
Alle 149 projekter, der havde bestået evalueringen, modtog for første gang STEP-seglet, et nyt kvalitetsmærke, der tildeles projekter af høj kvalitet, som bidrager til målene for platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP). Ud over de 85 projekter, der var forhåndsudvalgt til finansiering, blev mærket også givet til 64 projekter med scorer, der lå over alle evalueringstærskler, men som ikke blev udvalgt til finansiering. Dette vil gøre det lettere for dem at få adgang til yderligere muligheder for offentlig og privat støtte.

6 Denne nye kategori blev tilføjet for at overholde revisionen af EU ETS-direktivet i 2023.

7 Nu også inklusive Estland og Slovakiet. Antallet af udvalgte projekter kan ændre sig, efter at tilskudsaftalen er udarbejdet.

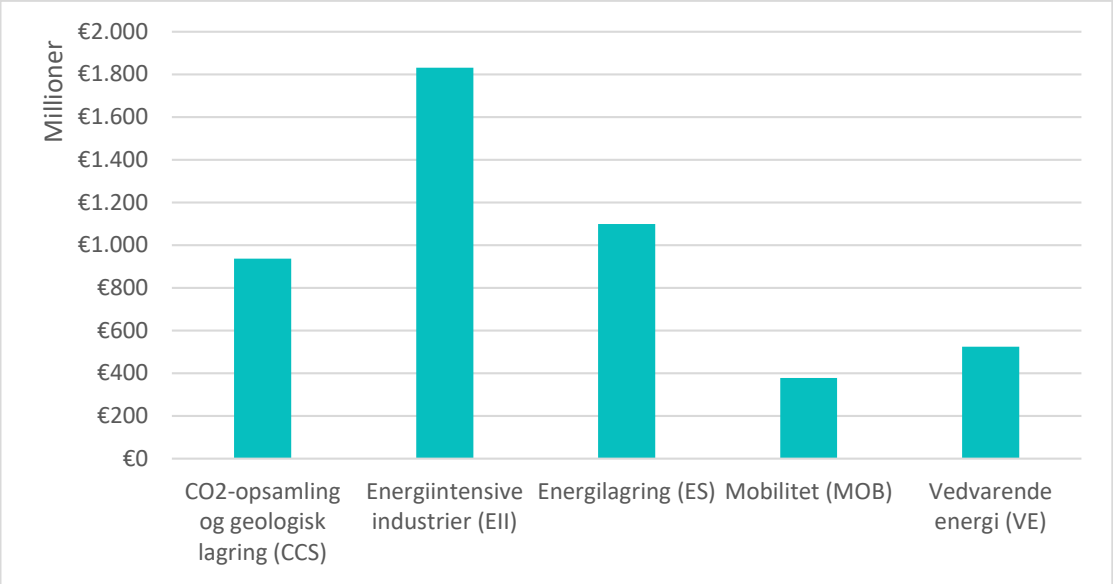
Figur 1: Tildelt tilskudsværdi og oprindeligt budget for projekter efter indkaldelsesemne (IF23 NZT)[8]

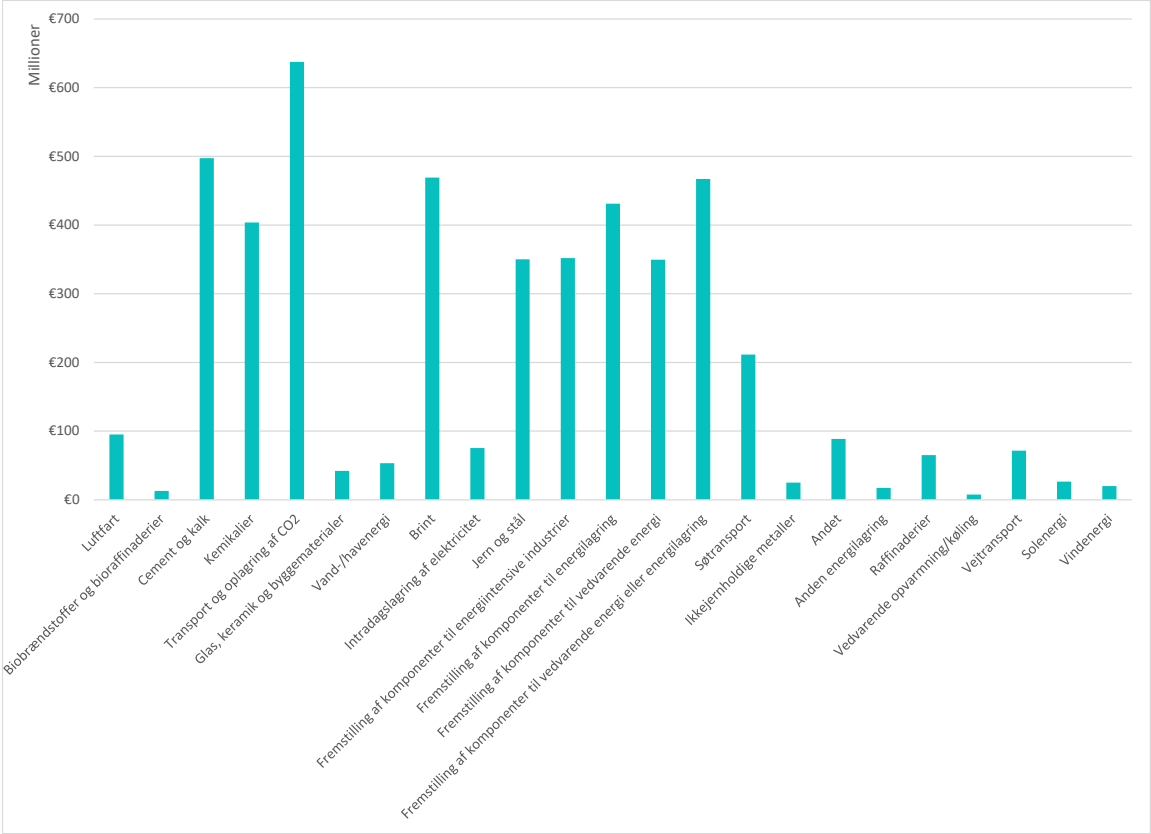
Figur 2: Antal projekter, der er udvalgt til finansiering efter det primære projektland (IF23 NZT)

[8] I henhold til artikel 3 i Kommissionens afgørelse om finansiering af foranstaltninger under Innovationsfonden tillades en forhøjelse på op til 20 % over det maksimale bidrag. Dette blev anvendt på grund af den høje kvalitet af de ansøgninger, der blev modtaget i forbindelse med indkaldelsen.

Figur 3: Tildelt tilskudsværdi for projekter efter primært projektland (IF23 NZT)

Figur 4: Tildelt tilskudsværdi efter projektkategori

Figur 5: Tildelt tilskudsværdi efter projektsektor

2.1.2. Lancering af IF24-indkaldelserne

Den 3. december 2024 lancerede Kommissionen 2024-udgaverne af Innovationsfondens indkaldelser med 4,6 mia. EUR øremærket til at fremme nettonulteknologier, elektriske køretøjer, produktion af battericeller og vedvarende brint.

Det samlede budget blev opdelt i tre indkaldelser af forslag:

(i) 2,4 mia. EUR til rådighed for nettonulteknologier (IF24 NZT-indkaldelse)
(ii) 1 mia. EUR til rådighed til fremstilling af battericeller til elektriske køretøjer (IF24-batteri)
(iii)1,2 mia. EUR til produktion af vedvarende brint[9] (IF24-auktion).

Alle tre indkaldelser omfatter **nye kriterier for modstandsdygtighed** for at støtte REPowerEU og beskytte EU mod at være afhængige af en enkelt leverandør.

IF24 NZT-indkaldelsen har til formål at støtte både dekarboniseringsprojekter i forskellige størrelsesordener og projekter, der fokuserer på fremstilling af komponenter til vedvarende energi, energilagring, varmepumper og brintproduktion. Projekterne vil blive vurderet på grundlag af deres potentiale for reduktion af drivhusgasemissioner, graden af innovation, projektets modenhed, reproducerbarhed og omkostningseffektivitet. Landene kunne desuden for første gang supplere det samlede budget for de almindelige indkaldelser med nationale finansieringsordninger for projekter vedrørende dekarbonisering og produktion af ren energi[10]. Dette nye alternativ, der kaldes "**tilskud som en tjeneste**", giver de støtteberettigede lande mulighed for at trække på Innovationsfondens evalueringsproces og strømline godkendelsesprocessen for statsstøtte.

IF24-batteri-indkaldelsen er en nyhed. Formålet er at styrke EU's batteriproduktionsindustri ved at støtte projekter, der fremstiller innovative battericeller til elektriske køretøjer. Udvalgte projekter vil støtte **EU's omstilling til en ren, konkurrencedygtig og modstandsdygtig industriel base**, mindske afhængigheden af import og fremme udviklingen af rene teknologier og industrielt lederskab.

Den 17.-18. december 2024 afholdt CINEA og CLIMA online infodage for at præsentere de vigtigste elementer og tildelingskriterier for de to indkaldelser samt erfaringer fra tidligere indkaldelser. Projektiværksætterne havde indtil den 24. april 2025 til at ansøge. Det forventes, at de udvalgte ansøgere underskriver tilskudsaftaler senest i første kvartal af 2026.

IF24-auktionen er nærmere beskrevet i rapporten.

2.2. Auktioner

2.2.1. Resultater af IF23-auktionen

Den 19. februar 2024 meddelte CINEA, at 132 bud fra 17 lande var blevet modtaget til IF23-auktionen[11]. Auktionen blev overtegnet 15 gange. Helpdesken blev åbnet i budafgivelsesperioden og besvarede 352 spørgsmål fra ansøgere.

Den samlede planlagte elektrolysekapacitet for alle bud var 8,5 gigawatt (GW). Over 10 år kan dette føre til en samlet produktionsmængde på 8,8 mio. ton vedvarende brint. Dette

9 Kategoriseret som vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse (RFNBO).

10 "Tilskud som en tjeneste" er fra og med 2025 også tilgængelig for projekter inden for cleantech-produktion.

11 IF23-auktionen blev lanceret den 23. november 2023 med et disponibelt budget på 800 mio. EUR. Tilbudsgiverne havde frem til den 8. februar 2024 til at ansøge.

kan hvert år dække næsten 10 % af REPowerEU's 2030-mål for indenlandsk produktion af vedvarende brint.

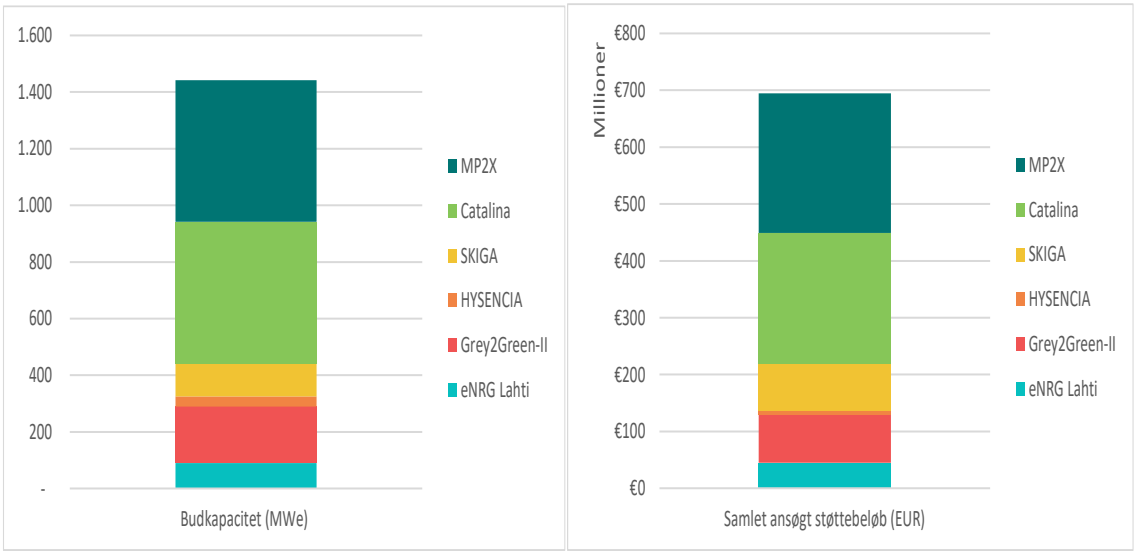
De indsendte bud lå mellem 0,37 EUR og 4,50 EUR (prisloft) pr. kilogram produceret brint.

Af de 132 bud var 119 støtteberettigede og antagelige. Efter evalueringen rangerede CINEA de godkendte projekter på grundlag af deres budpris.

Den 30. april 2024 var syv projekter blevet udvalgt til at modtage tilskud fra Innovationsfonden på næsten 720 mio. EUR. De afgav bud med priser på mellem 0,37 EUR og 0,48 EUR pr. kg produceret vedvarende brint.

Frem til den 7. oktober 2024 havde seks af de syv projekter underskrevet deres respektive tilskudsaftaler. Projekterne vil blive gennemført i fire lande[12]. Det samlede støttebeløb udgør 695 mio. EUR. De vil modtage et tilskud på mellem 8 mio. EUR og 245 mio. EUR til anlæg med en elektrisk kapacitet på mellem 35 MWe og 500 MWe. De vil kun modtage det tildelte tilskud, hvis de producerer certificeret og verificeret RFNBO-brint inden for en periode på op til 10 år.

De udvalgte projekter har nu op til fem år til at begynde produktionen af vedvarende brint. De har potentiale til at producere op til 1,52 mio. ton RFNBO-brint i løbet af de første 10 driftsår og undgå mere end 10 mio. ton CO_2-ækvivalenter. Deres produktion vil betjene mange sektorer, såsom søfart, tung transport, landbrug samt produktion af e-methan og e-methanol.

Figur 6: Budkapacitet for de seks RFNBO-produkter, der blev tildelt kontrakt i forbindelse med IF23-auktionen

2.2.2. Lancering af IF24-auktionen

IF24-auktionen, den anden auktion under Den Europæiske Brintbank, havde til formål at støtte såvel projekter til produktion af RFNBO-brint, uanset hvilken sektor den vil blive forbrugt i (1 mia. EUR), som projekter med aftagere i den maritime sektor

[12] Finland, Norge, Portugal og Spanien.

(200 mio. EUR). Auktionens budget blev forhøjet med 400 mio. EUR i forhold til IF23-auktionen.

Som forberedelse til ansøgningen kunne projektansøgerne rådføre sig med indkaldelsesdokumenterne og afsnittet "Spørgsmål og svar" på EU's Funding and Tenders Portal. Kommissionen opfordrede dem også til at drøfte deres færdiggørelsesgaranti med en finansiel institution så hurtigt som muligt for at øge deres muligheder for succes. Den 10. december 2024 afholdt CINEA en online Infodag for at præsentere de vigtigste elementer og tildelingskriterier for den nye auktion samt erfaringer fra den foregående auktion. Tilbudsgiverne havde frem til den 20. februar 2025 til at ansøge. De udvalgte tilbudsgivere forventes at underskrive tilskudsaftaler inden for ni måneder efter indkaldelsens afslutning.

2.2.3. Auktioner som en tjeneste

Under IF23-auktionen stillede Kommissionen for første gang muligheden for en auktion som en tjeneste til rådighed. Ordningen giver støtteberettigede lande mulighed for at finansiere budgivere, der ikke er udvalgt til finansiel støtte på grund af budgetmæssige begrænsninger. Støtteberettigede lande kan således drage fordel af en EU-dækkende udvælgelsesproces og anvende nationale midler til at støtte projekter på deres område, uden at det er nødvendigt at afholde en særskilt auktion på nationalt plan. Dette sikrer en hurtig og strømlinet godkendelse af statsstøtte, hvilket reducerer de administrative byrder og omkostninger for alle parter.

Tyskland var det første land, der gjorde brug af denne mulighed og afsatte op til 350 mio. EUR fra sit budget til støtteberettigede bud i landet. Denne beslutning blev godkendt i henhold til EU's statsstøtteregler den 5. april 2024[13].

Den 18. november 2024 meddelte Spanien, Litauen og Østrig, at de ville deltage i ordningen for IF24-auktionen og gav tilsagn om op til 836 mio. EUR fra nationale midler til støtte for projekter i deres respektive lande.

Mobilisering af finansiering under en fælles EU-auktionsplatform er en effektiv måde at øge mulighederne på og samtidig reducere omkostningerne for industrien. Disse foranstaltninger viser medlemsstaternes engagement i at opfylde nationale mål og EU-mål for udbredelsen af ren energi og støtte dekarboniseringen af industrien.

2.3. Forbindelser med andre programmer

2.3.1. Den Europæiske Investeringsbank (EIB)

Den 2. maj 2024 meddelte EIB, at den støttede udrulningen af EAVOR LOOP, et innovativt el- og geotermisk varmeprojekt i Bayern, med et lån på knap 45 mio. EUR. Allerede i begyndelsen af 2023 blev der underskrevet en tilskudsaftale i projektet, der blev udvalgt under Innovationsfondens anden indkaldelse af forslag i stor skala. Denne afgørelse fremhæver den værdifulde rolle, som fonden spiller med hensyn til at finansiere

[13] Se retningslinjerne for statsstøtte til klima, miljøbeskyttelse og energi.

og støtte centrale skalerbare teknologier til opnåelse af klimaneutralitet og energisikkerhed.

Den 3. december 2024 annoncerede Kommissionen og EIB et nyt partnerskab for at støtte investeringer i EU's batteriproduktionssektor. Dette partnerskab vil give anledning til et tillæg på 200 mio. EUR (lånegaranti) til InvestEU-programmet fra fonden. Det kommer oven i de 1 mia. EUR, der er til rådighed til fremstilling af battericeller til elektriske køretøjer under IF24-batteriindkaldelsen. Som led i det nye partnerskab investerer EIB desuden yderligere 1,8 mia. EUR i den bredere batteriværdikæde. Denne fælles indsats vil foranledige i alt 3 mia. EUR i offentlig støtte til udvikling af en konkurrencedygtig og bæredygtig europæisk batteriindustri.

EIB er også ansvarlig for projektudviklingsbistand for at lette adgangen til finansiering fra fonden og andre EU-ordninger, nationale tilskud og privat finansiering. I 2024 indgik og gennemførte EIB 23 aftaler med projektudviklingsbistand. Der blev i alt gennemført 30 opgaver med projektudviklingsbistand. Siden programmets start er der i 62 projekter underskrevet og gennemført en støtteaftale. Effekten af projektudviklingsbistanden er stadig mere synlig. I 2024 opnåede ni tidligere ikkegodkendte projekter tilskud under IF23-indkaldelsen. Projektudviklingsbistanden er blevet udvidet til at omfatte projektudviklere, der endnu ikke har indgivet en ansøgning til fonden, og ansøgninger indgives nu direkte til EIB.

Ud over at give initiativtagerne mulighed for at finjustere deres forslag gør EIB det også lettere at få adgang til andre finansieringsmuligheder. I 2024 modtog fire projekter et tilskud eller fik tildelt en særlig status på nationalt plan, tre blev af Breakthrough Energy Catalyst udvalgt som enten tilskuds-/finansieringsmodtager eller energiprojekt, ét blev opført på listen over projekter af fælles interesse, og et andet på projektlisten i forbindelse med STEP-mærket.

2.3.2. Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP)

Den 7. februar 2024 iværksatte Kommissionen STEP, et initiativ, der har til formål at øge EU's industrielle konkurrenceevne og mindske dets afhængighed af eksterne faktorer. STEP udnytter de finansielle ressourcer fra en række EU-finansieringsprogrammer, herunder Innovationsfonden. Det tildeler et kvalitetsmærke for at synliggøre lovende projekter inden for rene og ressourceeffektive teknologier samt deep-teknologier og digitale teknologier.

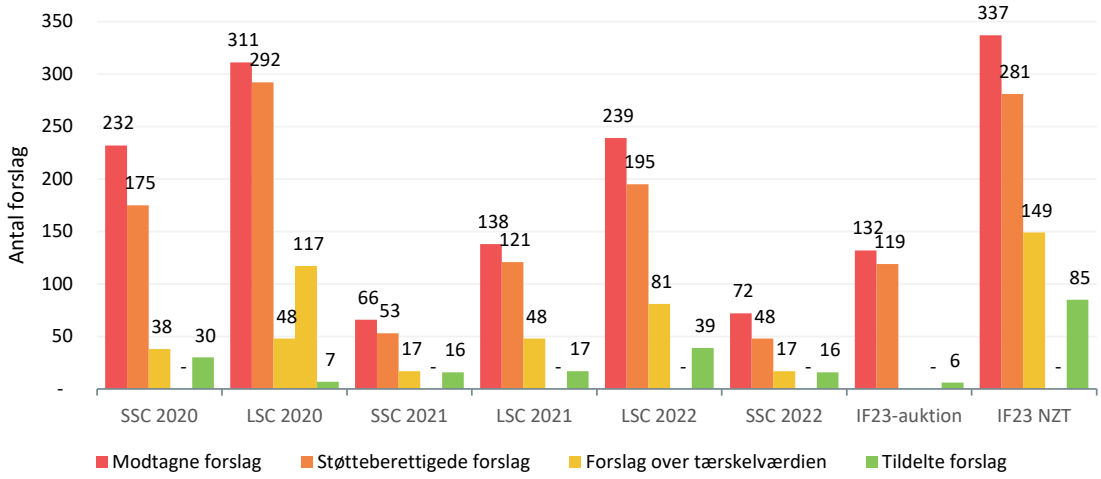
I oktober 2024 udvalgte Kommissionen 85 innovative nettonulprojekter til at modtage i alt 4,8 mia. EUR i tilskud under IF23-indkaldelsen. Alle disse projekter har fået tildelt STEP-mærket. Yderligere 64 ikkefinansierede projekter modtog et mærke, hvoraf 39 har indvilliget i at lade Kommissionen offentliggøre deres oplysninger.

I december 2024 blev den første liste over projekter, der har fået tildelt et STEP-mærke, offentliggjort på STEP-portalen. Kommissionen arbejder aktivt for at fremme disse projekter blandt offentlige finansieringsorganer (f.eks. forvaltningsmyndigheder for fondene under samhørighedspolitikken og for genopretnings- og resiliensplanerne i medlemsstaterne) og blandt private investorer. STEP-mærket bør som et udmærkelsesmærke hjælpe projekter med at tiltrække privat finansiering.

3. STATUS FOR INNOVATIONSFONDENS PORTEFØLJE I 2024

3.1. Oversigt over resultater af indkaldelser

Kommissionen har siden 2020 afholdt otte indkaldelser af forslag til almindelige tilskud og to konkurrenceprægede udbudsauktioner[14]. Ved udgangen af 2024 havde 131 projekter undertegnet tilskudsaftaler til et samlet støttebeløb på 7,4 mia. EUR. Aftaler om yderligere 86 projekter var under udarbejdelse. Alle indkaldelser var overtegnede, og det gennemsnitlige beløb, der blev anmodet om, var ni gange højere end det til rådighed værende budget.

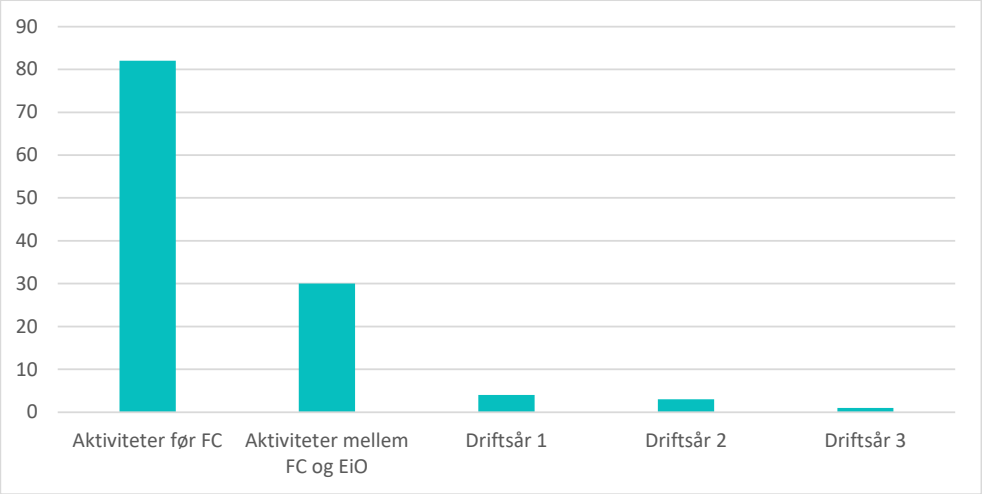
Figur 7: Fordeling af resultater vedrørende deltagelse i indkaldelser[15]

3.2. Projektets modenhed, gennemførelsesstatus og udfordringer

Ved udgangen af 2024 havde i alt 36 projekter nået milepælen "regnskabsafslutning". Milepælen indikerer, at projekterne både har opnået den nødvendige finansiering samt miljø- og byggetilladelser. Af disse 36 projekter er syv gået videre til den næste milepæl, "idriftsættelse", med godkendelse fra CINEA. I mellemtiden søger de resterende 82 aktive projekter i øjeblikket at opnå statussen "regnskabsafslutning". Der er hidtil tildelt 306 mio. EUR med følgende fordeling af udbetalinger mellem de 44 projekter, der har modtaget en betaling.

14 IF24-indkaldelsen og -auktionen blev åbnet for indsendelse af forslag den 31. december 2024.

15 Da støtteberettigede auktionsprojekter rangordnes efter pris, er der ingen relevant kategori, som ligger over tærsklen.

Figur 8: Projektfase

Ophør

Ved udgangen af 2024 var i alt 11 projekter bragt til ophør, heraf ni i løbet af året. I mellemtiden er 120 projekter i gang[16] (IF23 NZT-projekter havde endnu ikke undertegnet nogen tilskudsaftaler).

Årsagerne til, at nogle projekter var bragt til ophør, omfattede uforudsete betydelige stigninger i projektomkostningerne (fem projekter), en projektpartner der trak sig tilbage (to projekter), stigninger i råvarepriserne (ét projekt), manglende evne til at finde en egnet aftager (ét projekt), misligholdelse af forpligtelser i henhold til tilskudsaftalen (ét projekt) og manglende evne til at nå frem til en endelig investeringsbeslutning (ét projekt).

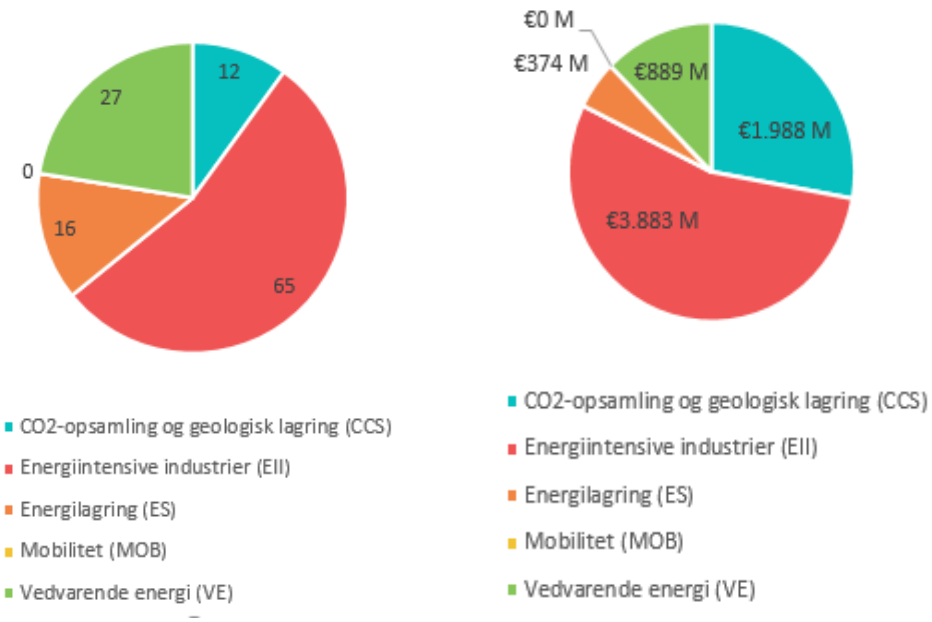
3.3. Portefølje efter sektor

Fondens portefølje[17] omfatter fem kategorier:

(i) CO_2-opsamling og geologisk lagring (CCS)
(ii) energiintensive industrier (EII)
(iii) energilagring (ES)
(iv) mobilitet (MOB)
(v) lagring af vedvarende energi (RES).

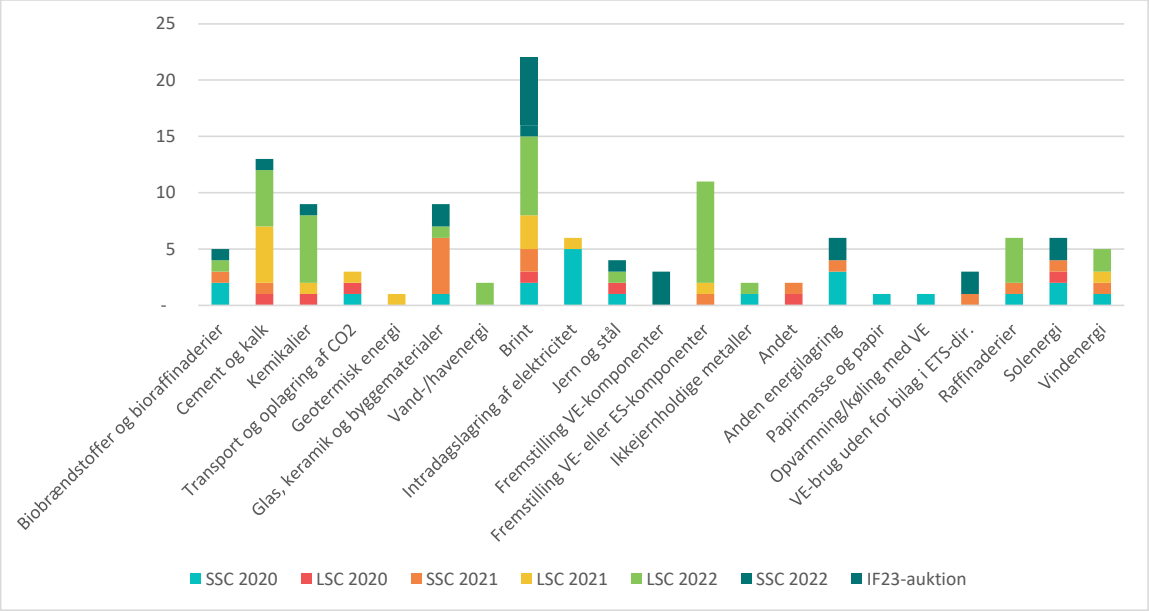
16 "Igangværende projekter" er de undertegnede projekter, der er påbegyndt, men endnu ikke bragt til ophør.

17 Alle porteføljeanalyser er baseret på projekter, der er aktive (ikke ophørt) med underskrevne tilskudsaftaler pr. 31. december 2024. Seks af de syv IF23-brintauktionsprojekter er derfor medtaget, men der var ingen IF23 NZT-indkaldelsesprojekter i porteføljen på det tidspunkt.

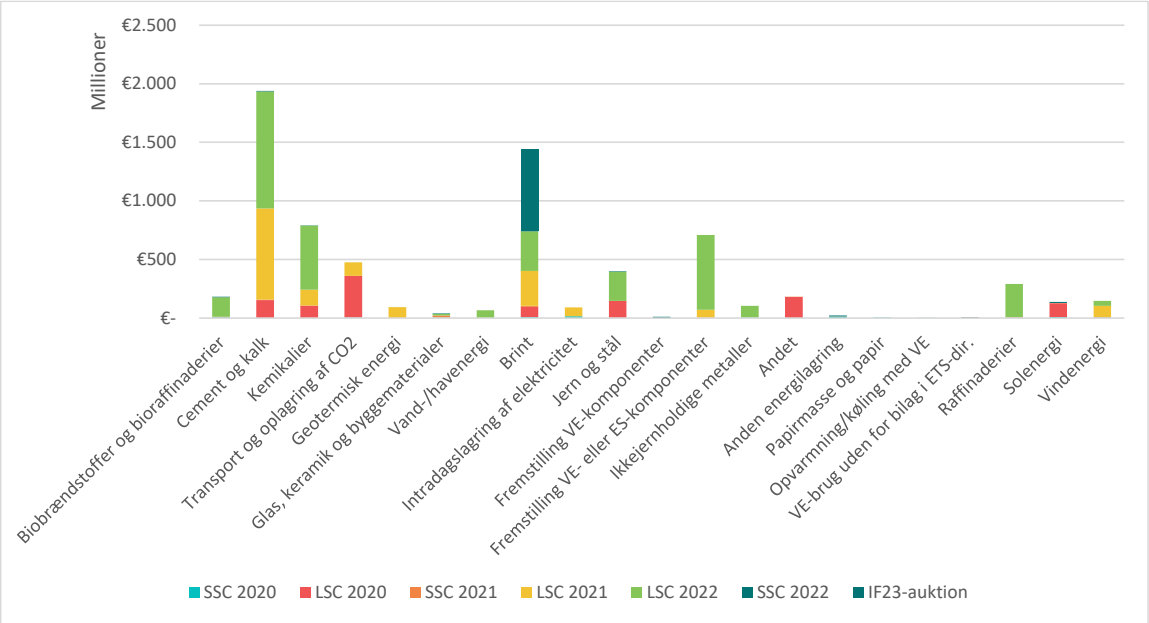

Figur 9: Opdeling efter kategori (antal projekter og tildelt finansiering)

De sektorer, der er mest repræsenteret i fondens portefølje, er "brint" (22 projekter), "cement og kalk" (13 projekter) og "fremstilling af komponenter til vedvarende energi eller energilagring" (11 projekter). Den sektor, der modtager flest midler (1,9 mia. EUR), er fortsat "cement og kalk" på grund af de betydelige investeringer, der kræves til cement- og kalkprojekter, som generelt omfatter CCS-teknologi. Den sektor, der modtog det næststørste støttebeløb (1,4 mia. EUR), var "brint", da brint er en tværsektoriel investering, der understøtter dekarbonisering på tværs af en række sektorer, herunder luftfart og søfart (gennem syntetiske brændstoffer), energiintensive industrier (erstatning af fossile brændstoffer i forskellige processer, herunder stålproduktion og varmeproduktion) og elproduktion (langsigtet energilagring). Investeringerne er også høje i den kemiske sektor (790 mio. EUR) og i raffinaderier (290 mio. EUR) med en række projekter, der har til formål at erstatte fossile brændstoffer med hovedprodukter såsom plast, biobrændstoffer, methanol, ammoniak og organiske kemikalier.

Figur 10: antal projekter pr. sektor

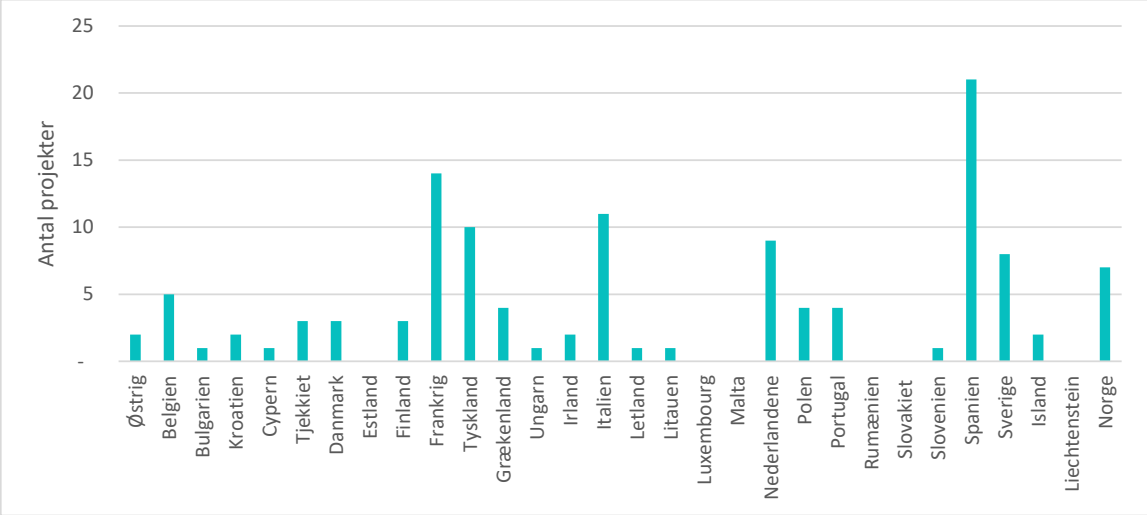

Figur 11: Tildelt finansiering efter sektor

3.4. Geografisk ligevægt

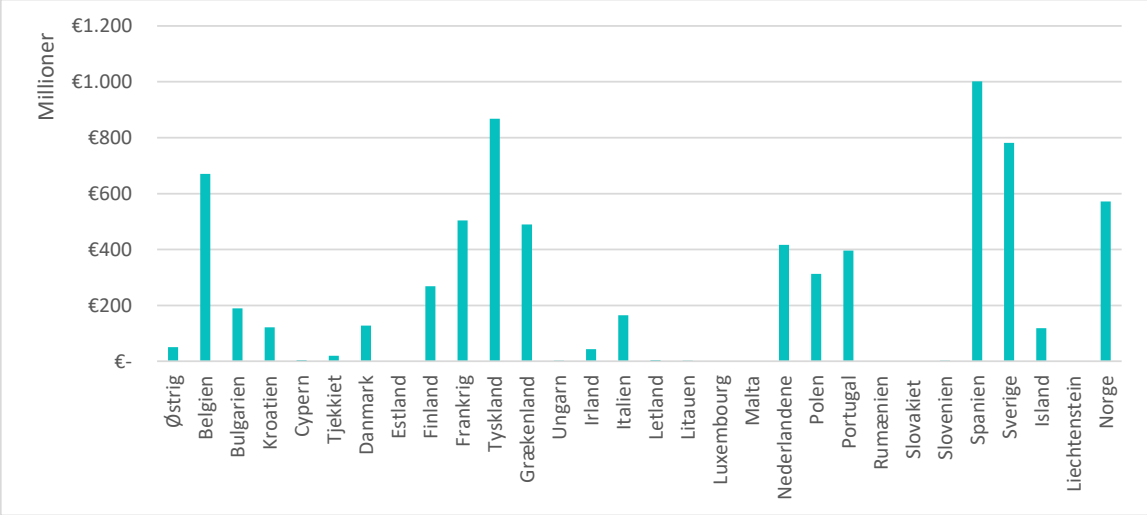
Ved udgangen af 2024 havde 24 af de 30 støtteberettigede lande i EU og EØS underskrevet mindst ét projekt under Innovationsfonden, og 14 lande havde mindst tre igangværende projekter. De lande, der har det største antal projekter, er Spanien (21), Frankrig (14), Italien (11), Tyskland (10) og Nederlandene (9). Med resultaterne af IF23 vil antallet af lande med mindst ét projekt i porteføljen af projekter under Innovationsfonden stige til 26, idet både Estland og Slovakiet har fået tildelt projekter.

Hovedårsagen til, at kun få projekter modtog støtte i de resterende lande, er, at der ikke blev modtaget særlig mange forslag fra disse lande. Til og med IF23 havde ansøgerne indsendt syv antagelige projekter i Rumænien, to i Luxembourg og et på Malta. Der blev ikke modtaget ansøgninger fra Liechtenstein.

Figur 12: Antal projekter efter primært projektland[18]

Fra et finansieringsmæssigt synspunkt har Spanien (1,0 mia. EUR), Tyskland (867 mio. EUR), Sverige (782 mio. EUR), Belgien (671 mio. EUR) og Norge (572 mio. EUR) modtaget den største andel af støtten fra Innovationsfonden. Forskellen mellem finansiering og antal projekter skyldes, at den gennemsnitlige projektstørrelse er større i lande som Belgien, Norge og Sverige, hvor der er en større andel af energiintensive industriprojekter såsom grønt stål og CCS, som typisk er større, kapitalintensive investeringer.

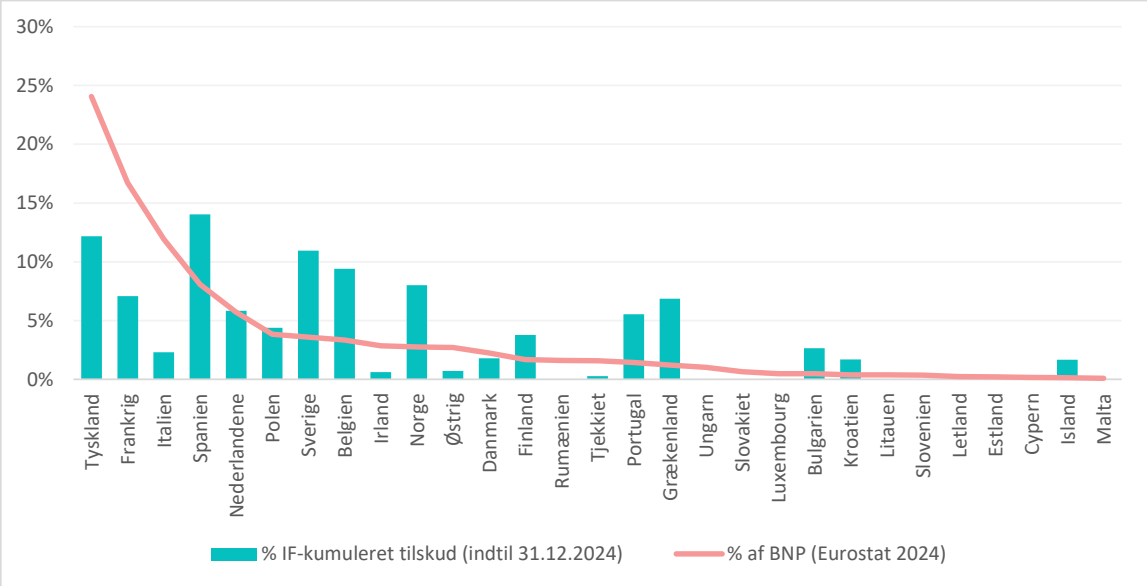
Figur 13: Finansiering tildelt efter land

[18] Projektplaceringer er baseret på den primære projektplacering. Modtagerlandet tages ikke i betragtning.

En række faktorer påvirker selvfølgelig den geografiske andel af den finansiering, som et land kan modtage. Disse kan omfatte antallet af forslag, som et land indsender, størrelsen af dets økonomi, antallet af støtteberettigede industrielle aktiviteter, den støtte, som medlemsstaterne yder til enheder, der udarbejder forslag, adgangen til samfinansiering osv. I tilfælde af auktionsprojekter er prisen på elektricitet også en væsentlig faktor. Projekter tildeles finansiering fra Innovationsfonden udelukkende på grundlag af faglig ekspertise. Ved udvælgelsen af projekter tages der kun i begrænset omfang hensyn til den geografiske balance[19].

Nedenfor foretages der en sammenligning mellem BNP og ETS-emissionsandelen for at illustrere, hvilken andel af finansieringen landene modtager i forhold til størrelsen af deres økonomi og tilstedeværelsen af relevante industrier.

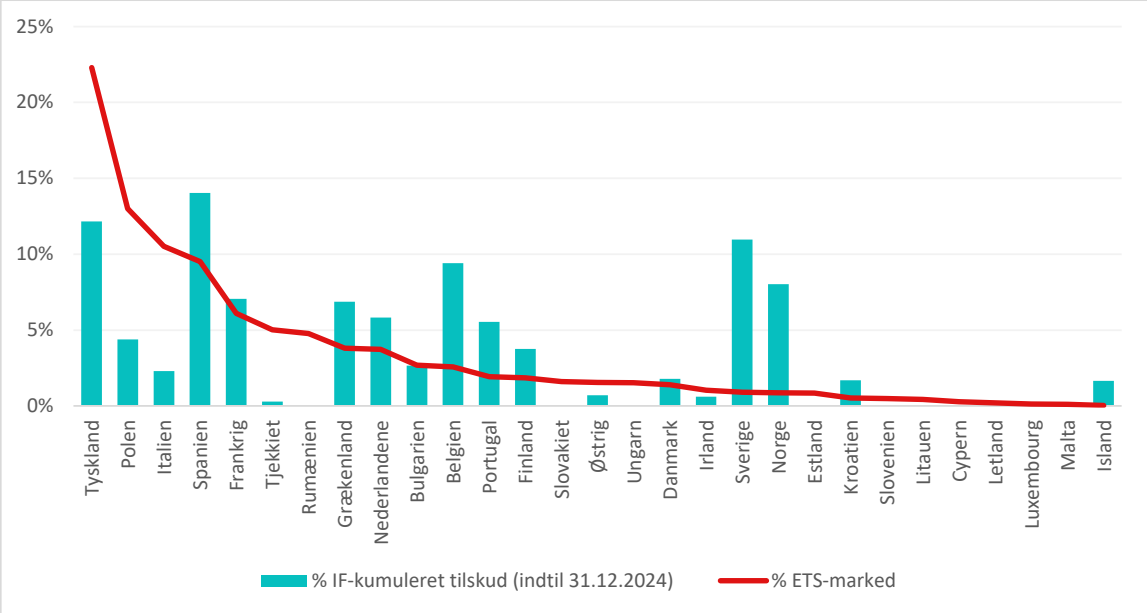
Vi kan se, at store økonomier som Tyskland, Frankrig og Italien er relativt underrepræsenterede, både hvad angår deres ETS-andel og BNP. Denne situation forventes at blive bedre for Tysklands og Frankrigs vedkommende på baggrund af resultaterne af IF23 NZT-indkaldelsen, hvor projekter i Tyskland tildeles en andel på 664 mio. EUR, og projekter i Frankrig modtager en andel på 518 mio. EUR. Lande, der både overpræsterer i forhold til deres ETS-andel og i forhold til størrelsen af deres BNP, omfatter Belgien, Norge, Spanien og Sverige.

Figur 14: Geografisk udbredelse – andel af BNP[20] og andel af innovationsfondsmidler

19 I forbindelse med indkaldelsen af ansøgninger om regelmæssige tilskud gives der forrang til forslag fra lande med et mindre antal højt rangerede forslag, når projekter med samme pointtal skal prioriteres.

20 Bruttonationalprodukt til markedspriser i 2024 (Eurostat 2025).

Figur 15: Geografisk fordeling efter ETS-andel[21] og andel af finansiering under Innovationsfonden

Innovationsfonden har indført flere mekanismer for at hjælpe alle medlemsstater og EØS-lande med at indsende forslag af høj kvalitet under Innovationsfonden. Disse omfatter støtte til nationale kontaktpunkter i hver medlemsstat, teknisk bistand til lande med lav deltagelse og tildeling af projektudviklingsbistand (PDA) med specifikke geografiske KPI'er.

3.5. Undgåelse af drivhusgasudledning

De 120 projekter i fondens portefølje ved udgangen af 2024 forventes at undgå at udlede i alt 489 mio. tCO_2-ækvivalenter i løbet af deres første ti år, hvilket i gennemsnit svarer til 69 EUR i finansiering pr. kg undgået CO_2-ækvivalenter.

[21] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:32020D2166.

Figur 16: Forventet undgåelse af drivhusgasemissioner pr. indkaldelse

4. KOMMUNIKATION OG ØGET SYNLIGHED

4.1. Netværk af nationale kontaktpunkter

Fonden yder aktiv støtte til de nationale myndigheder og giver feedback gennem deltagelse i nationale informationsdage og lokale opsøgende aktiviteter. Inden for arbejdsområdet "Teknisk bistand til medlemsstaterne" er der afholdt uddannelsessessioner for alle fondens nationale kontaktpunkter. Der er desuden stillet kommunikationsmateriale til rådighed på lokale sprog for at bistå de nationale kontaktpunkter i deres lokale opsøgende arbejde og kommunikationsindsats. I 2024 dækkede fem træningssessioner emner såsom kommunikationsstrategier, auktionsmekanismen for vedvarende brint, og muligheden for at kombinere fondens tilskud med andre offentlige finansieringskilder på både EU-plan og nationalt plan. Der er regelmæssigt blevet afholdt opfølgningsmøder for at holde de nationale kontaktpunkter ajour med den seneste politiske udvikling. Dette arbejdsområde vil fortsætte ind i 2025 med en ny kontrakt, der har til formål at styrke de nationale kontaktpunkters rolle i den lokale promovering af fonden og med hensyn til effektiv håndtering af ansøgernes anmodninger.

4.2. Ekspertgruppe for Innovationsfonden og interessentinddragelse

Kommissionen organiserede to møder i fondens ekspertgruppe i 2024: den 27. juni og 14. november 2024[22]. Resultaterne af IF23-auktionen og IF23-indkaldelsen blev præsenteret på møderne sammen med resultaterne af interessenthøringen om den kommende indkaldelse af forslag under IF 2024. Et andet diskussionspunkt var vilkårene og betingelserne samt auktioner som en tjeneste for 2024-auktionen for vedvarende brint (IF24-auktionen). Der drøftedes desuden højdepunkter fra de kommende indkaldelser i

[22] Mødereferaterne kan læses her: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-funding-climate-action/innovation-fund/innovation-fund-expert-group_en.

2024 vedrørende nettonulteknologier (IF24-indkaldelsen) og fremstilling af battericeller til elektriske køretøjer (IF24-batteri). Formålet med møderne var at præsentere den seneste udvikling i fonden og indsamle input fra støtteberettigede lande og repræsentanter for industrien om, hvilken retning fonden skal tage fremover.

4.3. Videndeling

Videndelingsaktiviteter har til formål at dele erfaringer og politisk feedback, der er opnået ved at indføre helt nye teknologier, med projektudviklere, investorer, offentlige myndigheder og offentligheden. I 2024 blev der afholdt tre lukkede, dedikerede videndelingsarrangementer med fokus på forskellige teknologiforløb. Det første fandt sted den 21. marts 2024 og fokuserede på værdikæden for vedvarende energi med politisk feedback til lokale, regionale og nationale myndigheder samt EU-myndigheder. En anden workshop i oktober 2024 omhandlede CCS og samlede CO_2-opsamlingsprojekter støttet af Innovationsfonden, potentielle CO_2-lageroperatører samt repræsentanter for medlemsstaterne og Europa-Kommissionen. Endelig fokuserede en brintprojektworkshop på de vigtigste erfaringer for projekter, lige fra tilladelser til opførelse. En sammenfatning af videndelingsaktiviteterne findes i "Årlig rapport om videndeling fra Innovationsfonden".

Den 11. april 2024 organiserede Kommissionen og CINEA den fjerde cleantech-konference. Deltagerne undersøgte forskellige muligheder for at kunne styrke den europæiske produktion af cleantech-udstyr og -komponenter til vedvarende energi og energilagring. Kommissionens ledende næstformand Maroš Šefčovič åbnede konferencen med at understrege betydningen af cleantech-produktion for Europa. Flere projekter præsenterede konkrete veje og løsninger, der har til formål at støtte Europas omstilling til klimaneutralitet. Konferencen blev afsluttet med en debat om, hvordan der kan frigøres investeringer i cleantech-produktion. Arrangementet tiltrak et blandet publikum, herunder politiske beslutningstagere, investorer, brancheledere og andre interessenter, som øgede bevidstheden om de mange forretningsmuligheder, som fonden tilbyder offentlige og private finansieringskilder. I alt 400 personer deltog personligt sammen med omkring 900 onlinedeltagere, der benyttede livestreamen, hvilket viser arrangementets omfattende rækkevidde.

4.4. Succeshistorier

I 2024 udarbejdede GD CLIMA og CINEA syv projekthistorier, der er velegnede som kommunikationsværktøjer til at forklare komplekse teknologier på en måde, som folk i EU let kan forstå. Historierne spiller en afgørende rolle med hensyn til at øge bevidstheden om EU's initiativer til bekæmpelse af klimaændringer, fremhæve de håndgribelige virkninger af EU ETS og fonden samt informere lokalsamfundene om regionale projekter for at fremme ejerskab og stolthed. Projekthistorier gør desuden projekter mere synlige og gør det muligt at tiltrække potentielle investorer og interessenter og samtidig opnå lokal opbakning. De offentliggøres på GD CLIMA's websted og deles på vores sociale medieplatforme, så vi kan nå ud til et bredere publikum.

5. KONKLUSION

I 2024 konsoliderede Innovationsfonden yderligere sin rolle som et centralt instrument til støtte for EU's omstilling til klimaneutralitet. Innovationsfonden har bidraget væsentligt til en omkostningseffektiv dekarbonisering af europæisk industri, samtidig med at den har øget industriens konkurrenceevne og energisikkerheden ved inden udgangen af 2024 at afsætte 11,2 mia. EUR[23] til udbredelse af banebrydende teknologier, bringe dem på markedet og opskalere mere modne teknologier, styrke forbindelserne med andre EU-programmer og finansielle institutioner samt dele den viden, der er opnået i processen, vidt og bredt. Det forhold, at indkaldelser og auktioner stadig overtegnes, understreger behovet for offentlig støtte og viser fondens relevans for Europas udfordring med at blive det første klimaneutrale kontinent inden 2050.

Innovationsfonden er også fortsat særdeles relevant med hensyn til at fremme målene i aftalen om ren industri og for at gennemføre EU's plan for bæredygtig velstand og konkurrenceevne. Selv om der er klare muligheder for at udvikle hårdt tiltrængte dekarboniseringsløsninger, er der stadig udfordringer, der skal imødegås. Innovationsfonden styrker de instrumenter, som den anvender til at yde forudgående støtte i projektudviklingsfasen for at bidrage til at gøre innovative projekter mere vellykkede og tilskynde til indsendelse af forslag i alle medlemsstater. Projektudviklingsbistand og støtte til nationale kontaktpunkter har navnlig potentiale til yderligere at forbedre den geografiske og sektorielle balance. De af Innovationsfondens instrumenter, der fungerer som en tjeneste, kan på den anden side øge fondens indvirkning og samtidig mindske den administrative byrde for både ansøgere og nationale myndigheder.

Den dynamiske portefølje af projekter under Innovationsfonden omfatter allerede 199 aktive projekter, der er udvalgt i 26 lande, og porteføljens vækst er i fortsat stigning. I oktober 2024 blev det meddelt, at yderligere 85 projekter i 18 lande var blevet udvalgt alene fra IF23-indkaldelsen om nettonulteknologi. Fonden vil fortsætte med at konsolidere sin rolle, hvad angår fremskyndelse af industriel dekarbonisering og opskalere strategiske rene teknologier i hele EU ved at lancere indkaldelser om nettonulteknologi, batteriproduktion og vedvarende brint til en værdi af 4,6 mia. EUR ved udgangen af 2024.

[23] Omfatter igangværende projekter, der allerede er undertegnet, samt projekter, der er udvalgt fra IF23, men endnu ikke er undertegnet.